

Akademiskt skrivande

Margareta Bonnedahl
Studieverkstaden, UB

Ny student, ny skribent – eller?

[Det här fotot](#) av Okänd författare licensieras enligt [CC BY-NC](#)

Vad ska jag prata om?

- Studieverkstaden
- Akademiskt skrivande – vad är det?
- Skrivprocessen + användbara redskap
- Analysera uppgiften
- Struktur och röd tråd
- Lite om att använda källor
- Redigering och finslipning

”Att skriva en bra uppsats”, Lotte Rienecke, Peter Stray Jørgensen

”Skriva för att lära”, Olga Dysthe, Frøydis Hertzberg, Torlang Løkensgard Hoel

”Akademiskt läsande och skrivande”
Vendela Blomström, Jeanna Wennerberg
Skrivguiden.se

Söka, skriva och studera

På denna sida
Fördjupning och tips

Biblioteket stöttar dig under hela sök- och skrivprocessen. Besök vår drop-in, boka en handledningstid eller fördjupa dig på egen hand i våra guider kring informationssökning, referenshantering, akademiskt skrivande och studieteknik. Som anställd kan du också beställa undervisning för dina studenter eller ge biblioteket ett sökuppdrag.

Studieverkstaden drop-in och föreläsningar

Välkommen på drop-in och föreläsningar kring studieteknik och akademiskt skrivande.

Boka sök- och skrivhandledning

Boka tid för handledning med en bibliotekarie eller skrivpedagog.

Boka undervisning för dina studenter →
Som lärare kan du boka undervisning av biblioteket för dina studenter.

Sökuppdrag →
Systematisk sökning eller litteratursammanställning? Som anställd kan du ge biblioteket ett sökuppdrag.

Studieteknik

Läs mer om hur du gör dina studier både enklare och effektivare.

Fördjupning och tips

Informationssökning och källkritik

Tips kring sökteknik, källkritik och hur du känner igen olika typer av vetenskapliga publikationer.

Akademiskt skrivande

Lär dig skriva vetenskapligt. Tips och strategier för att utveckla ditt skrivande.

Upphovsrätt

Här hittar du information om upphovsrätt för texter och bilder.

Skriva referenser

Hur du skriver referenser enligt olika stilar.

När din studentuppsats är färdig

När din studentuppsats är färdig så är det dags att registrera den i DIVA.

Studieverkstaden finns till för dig!

- Akademiskt skrivande
- Referenshantering och informationssökning
- Studieteknik

<https://www.umu.se/bibliotek/soka-skriva-studera/>

- Boka individuell handledning
- Kom på öppna föreläsningar och workshoppar
- Kom på digital drop-in (tisdagar 15-16 från 5 okt)
- Hitta information i vårt material på webben

Få koll på språket

Föreläsningsserie om att skriva akademisk text på ett sätt som är både begripligt och språkligt korrekt.

Serien fokuserar på tre områden som kan göra stor skillnad för kvaliteten på din text:

- ordföljd och böjning
- meningsbyggnad och kommatering
- samband och röd tråd
- akademisk stil.

Föreläsningarna ges via Zoom och ingen anmälan krävs.

Kommande föreläsningar

OKTOBER

Mån
11
OKT

Ordföljd och böjning - främst för dig med svenska som andraspråk

🕒 09:00 - 09:45

📍 Ges via Zoom

KURS/UTBILDNING. Vi går igenom några regler för ordföljd och böjning i svenskan, liksom huvudsats och bisats.

Mån
11
OKT

Ordföljd och böjning - workshop

🕒 10:00 - 10:45

📍 Ges via Zoom

WORKSHOP. Här får du tillfälle att öva på sådant som togs upp i föreläsningen Ordföljd och böjning.

Tis
12
OKT

Meningsbyggnad och kommatering - när sätter man punkt och komma?

🕒 09:00 - 09:45

📍 Ges via Zoom

KURS/UTBILDNING. Vi går igenom huvudsats och bisats några vanliga meningbyggnadsfel samt kommatering.

- Korta zoom-föreläsningar om språkriktighet och akademisk stil
- Ingen anmälan, bara dyk upp!
- Serien återkommer tre gånger under hösten

<https://www.umu.se/bibliotek/om-biblioteket/kurser-och-forelasningar/fa-koll-pa-spraket/>

Vilka tankar har du inför det skrivande
du har framför dig på utbildningen?

Att skriva är att lära sig ett hantverk

"Kan man lära sig skriva? Jag förmodar det. Kanske kan man lika litet tala om en medfödd skrivarförmåga som om en medfödd talang att snickra stolar. Övning, arbete, är här som på varje område den enda säkra metoden."

Olof Lagercrantz: Om konsten att läsa och skriva (1985).

Praktik

teori

-
- På *Gastronomiprogrammet* läser du kurser där **vetenskap varvas med praktisk tillämpning**, vilket ger dig en unik möjlighet att vara drivande i arbetet med att skapa framtidens måltider. I de praktiska momenten ges du tillfälle att kritiskt analysera och producera måltider för att skapa oförglömliga upplevelser hos människor. Utöver praktiskt orienterade kurser som vinkunskap och kreativ matlagning så läser du även **kurser i företagsekonomi och vetenskaplig metod**. **I slutet av din utbildning** har du genom **uppsatsarbetet** möjlighet att fördjupa dig i ett för dig relevant område.
 - Programmet leder till en **kandidatexamen** med möjlighet till vidare studier på avancerad nivå och därefter på forskarutbildningsnivå

<https://www.umu.se/utbildning/program/gastronomiprogrammet/>

Akademiskt skrivande

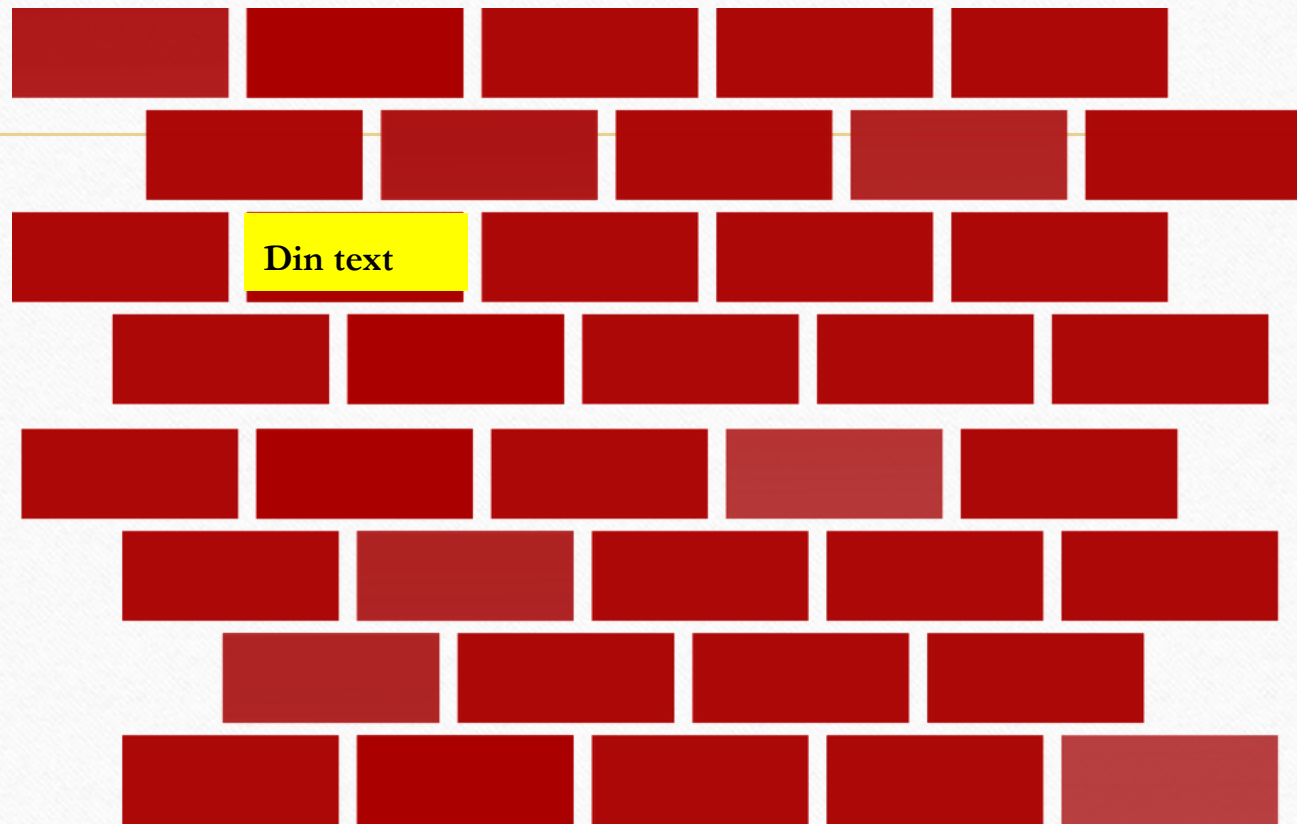
Vad är det, egentligen?

Akademisk text = vetenskaplig kommunikation

- Innehållet ska kommuniceras tydligt
- Form, språk och innehåll hänger ihop

Din text är en del av ett större sammanhang

Exempel på akademisk text

- Hemtenta
- Labbrapport
- PM
- Styrd uppsats på grundnivå
- Examensarbete
- Vetenskaplig artikel
- Essä

Allt är inte gemensamt

Det finns olika traditioner:

- Beståndsdelar
- Struktur
- Språklig stil
- Referenshantering etc...

Kontrollera!

Akademisk stil?

- 1) Det besvärligaste problemet som dök upp, var det som vi anade från start nämligen att det visade sig vara mycket svårt att få tag på försökspersoner och också när vi lyckades med detta så hade de ofta inte tid att svara på våra frågor.
- 2) Det största metodproblemet var att hitta försökspersoner som hade tid.
- 3) Begynnelsemisstanken om huvudproblemen bekräftades: svårigheterna med försökspersonsrekryteringen.

Typiska drag

Formell

- opersonlig, korrekt skriftspråk

Koncentrerad

- innehållstät, motsatsen till pratig

Objektiv och saklig

- baseras på fakta, inte tyckande och känslor
- pålitliga och väl valda källor och referenser hanteras korrekt
- innehåll i fokus, ej författaren

Typiska drag

- Specifik, precis
 - inget utrymme för feltolkningar, detaljerad
 - termer och begrepp, fackspråk
- Försiktighet
 - man uttrycker sig inte starkare än man har fog för

... men mer om detta senare!

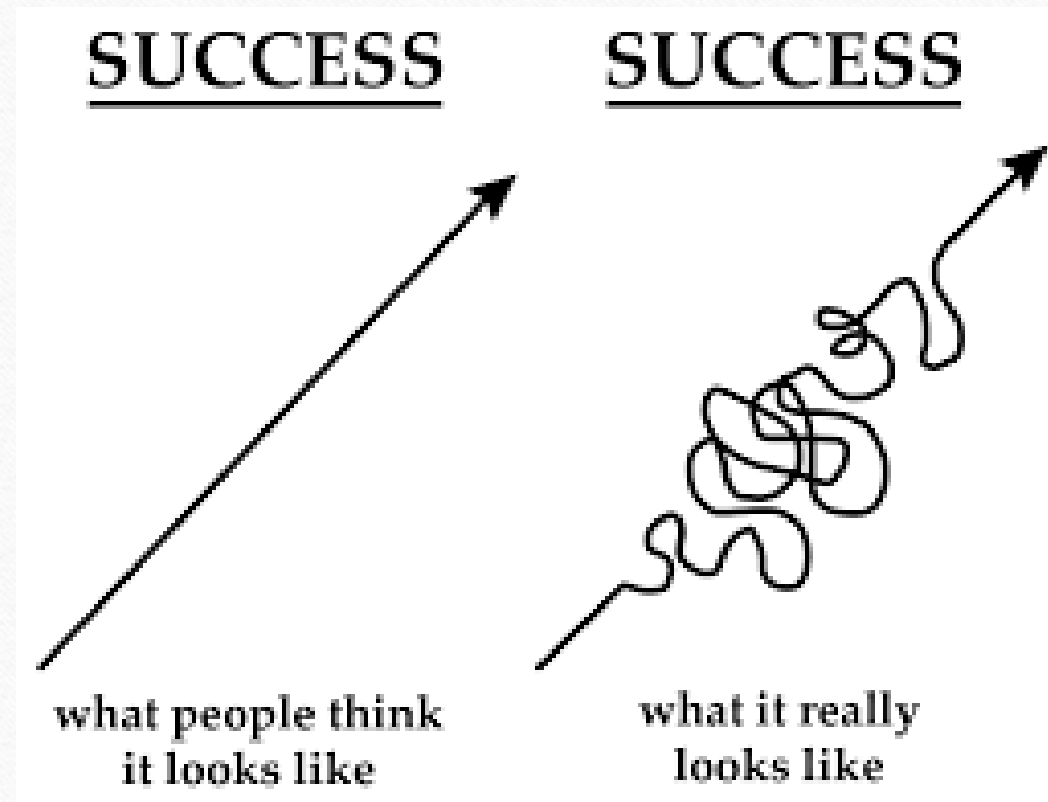
Skrivprocessen

Hur funkar den?

Hur ser DIN skrivprocess
oftast ut? Välj det alternativ
som passar bäst.

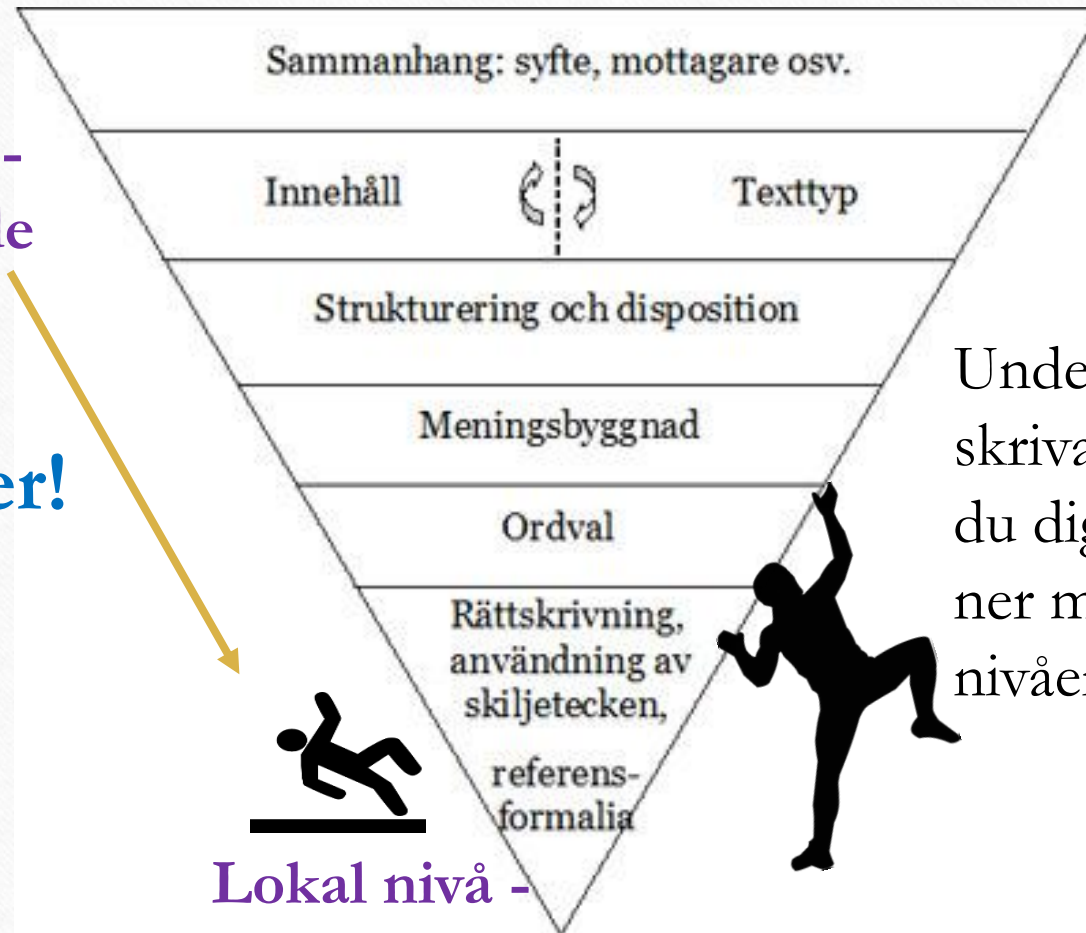
Hur ser skrivprocessen ut?

Texttriangeln

Global nivå -
övergripande

Jobba uppifrån och ner!

Under skrivandet rör du dig upp och ner mellan nivåerna

Lokal nivå -
detaljer

Att skriva vetenskapligt är också att läsa

-- LÄSA -----

-- SKRIVA --

**Avgränsa
ett
precist
ämne**

**Samla
material**

**Ordna
material**

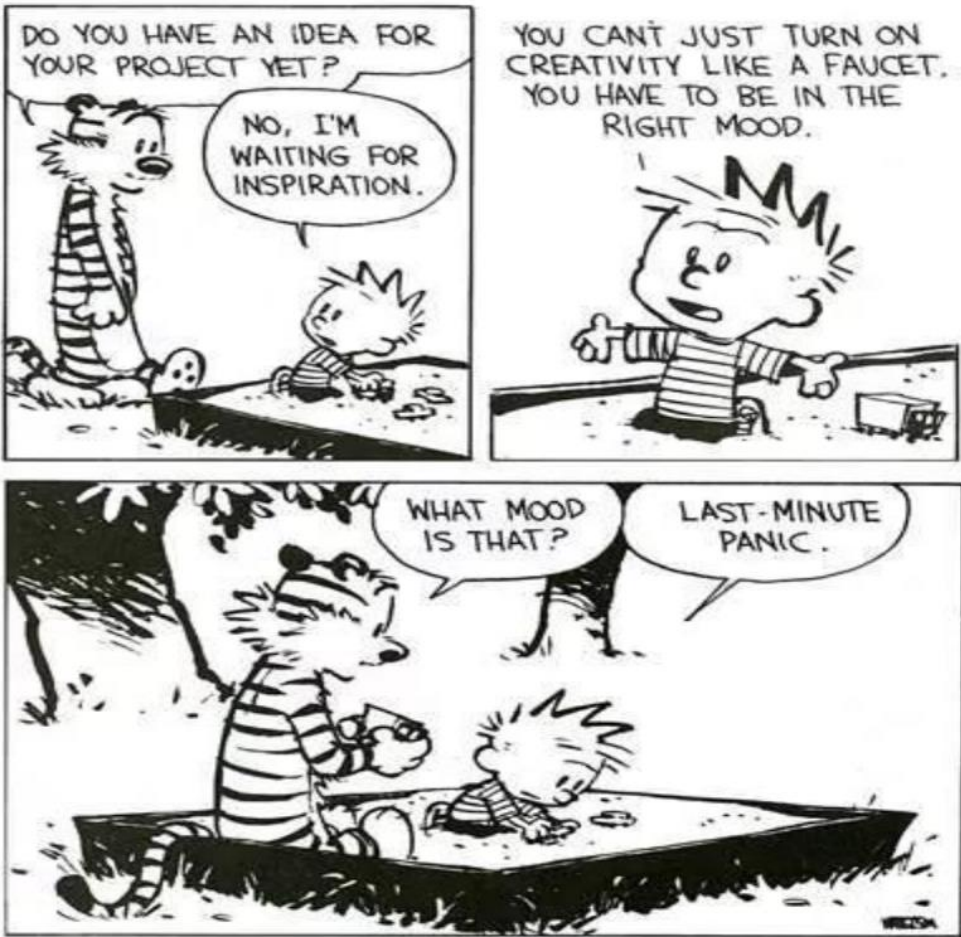
**Undersöka
ämnet
utifrån
materialet**

**Ge alla
överväganden
du gjort en
samlad form**

**Se till att
den som
läser
förstår
vad du
vill säga**

Inger Lindstedt: Textens hantverk: Om retorik och skrivande (2013)

Att vänta på inspiration...

... Kör igång, bara!

Att komma igång

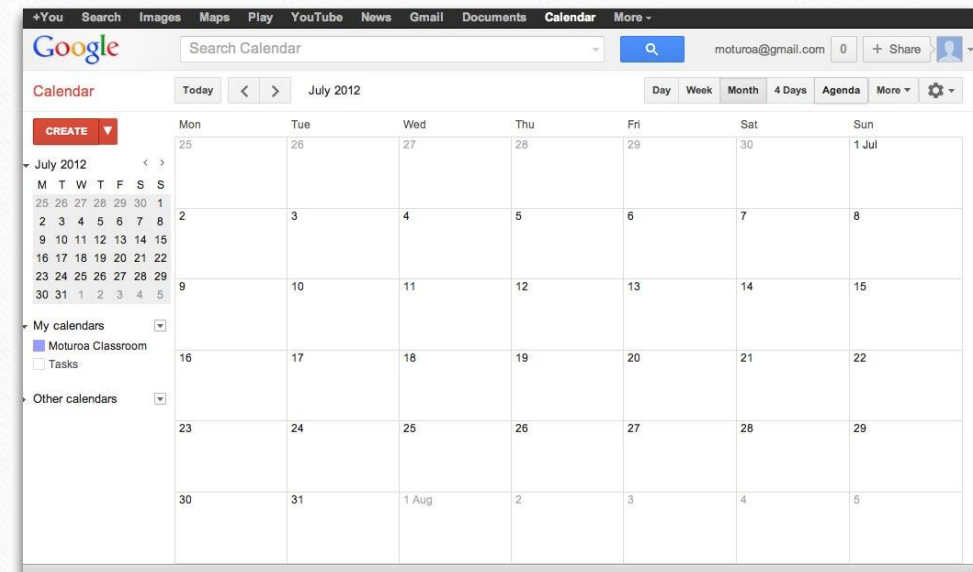
- Brainstorming – skriv ner allt du kommer på runt ämnet/ temat
- Tankekarta – sortera dina tankar
- Skriv vad du egentligen tycker om ämnet. ”Det jag verkligen menar är...” ”Jag måste ha med något om...”
- Skriv först om det du tycker är lättast/ roligast
- Börja med något enkelt – instruktion från förra passet
- Spela in när du berättar/ tänker – skriv sedan!

Hinder!

”Skriva är inte min grej”

”Jag måste hitta tid”

GÖR EN SKRIVPLANERING
BLI DIN EGEN ”CHEF”

- Lär känna dig själv som skribent!
- Analysera utvecklingsområden och styrkor
- Ge dig själv goda förutsättningar för att utvecklas

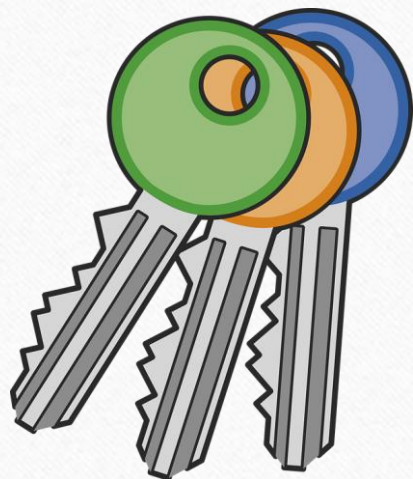

Analysera uppgiften

- skapa struktur

Akademiska språkhandlingar

Verben

Analysera

Bryt ned och dela upp ämnets centrala delar. Undersök, diskutera och tolka varje del utförligt. Fokusera på "hur" och "varför".

Argumentera

Ange skäl som talar för och emot ämnet.

Beskriv

Redogör för ämnet på ett utförligt och målande sätt genom att ange t.ex. egenskaper, särdrag och uppfattningar.

Definiera

Formulera en exakt, specifik och väl underbyggd innebörd – främst inom ett specialiserat område. Ange viktiga särskiljande egenskaper. Exemplifiera eventuellt med hjälp av ord eller bilder.

Diskutera

Gå igenom ämnet grundligt: undersök, debattera eller argumentera för ämnets för- och nackdelar. Notera motstridigheter inom ämnet. Jämför och kontrastera genom att föra utförliga resonemang.

Förklara

Ge en utförlig förklaring med tillhörande orsaker. Underbygg eller motivera genom att visa på logisk följd, eller genom att ge exempel, peka på orsaker och lyfta fram resultat.

Illustrera

Förklara eller klargör genom att ge konkreta belägg såsom exempel, jämförelser, bilder, diagram, statistik eller genom att dra paralleller till andra ämnen.

Jämför

Beskriv likheter och olikheter.

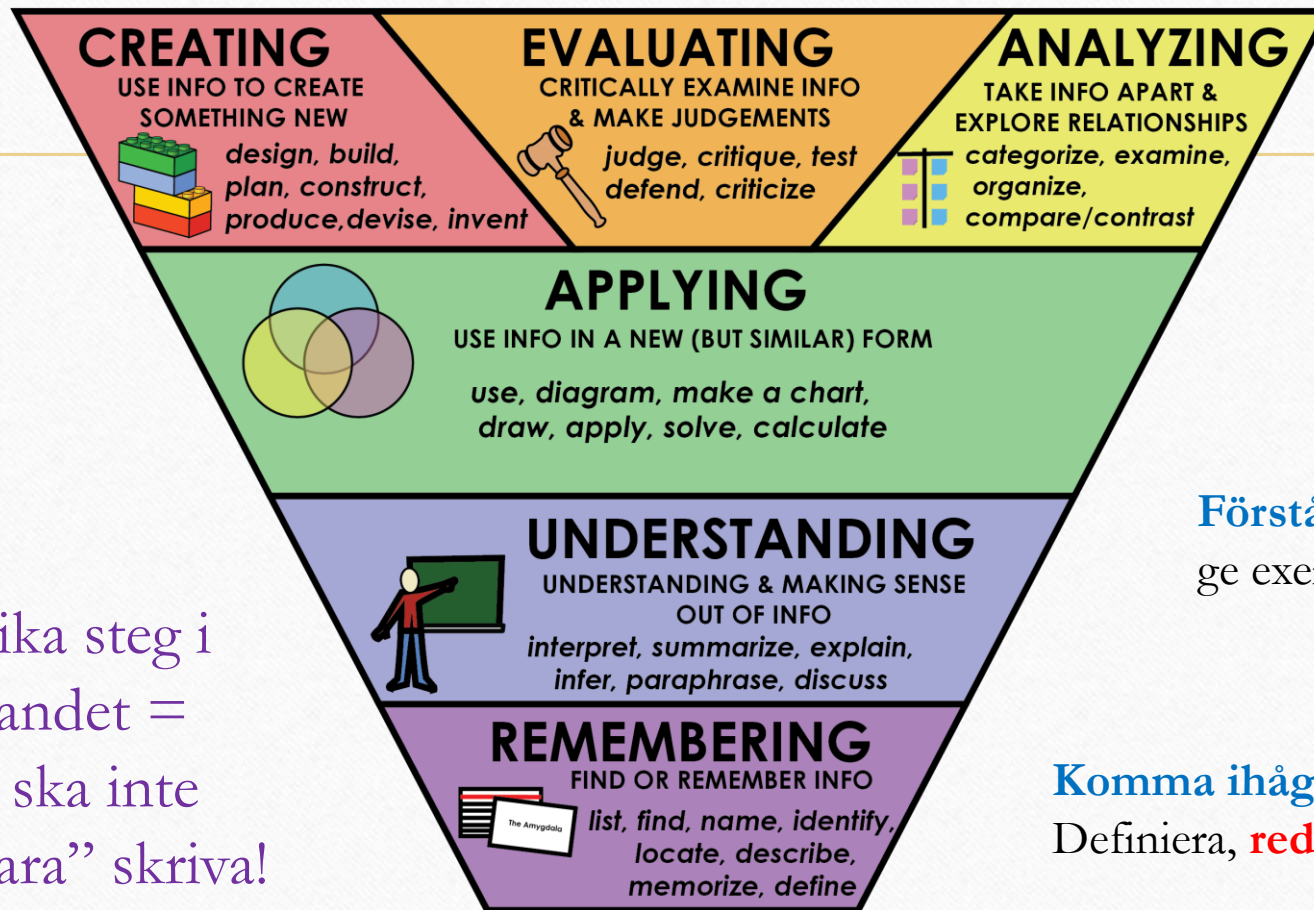
Nationella mål för gastronomiprogrammet

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten

- Visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera, företeelser, frågeställningar och situationer
- Visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- Visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- Visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser.

BLOOM'S TAXONOMY

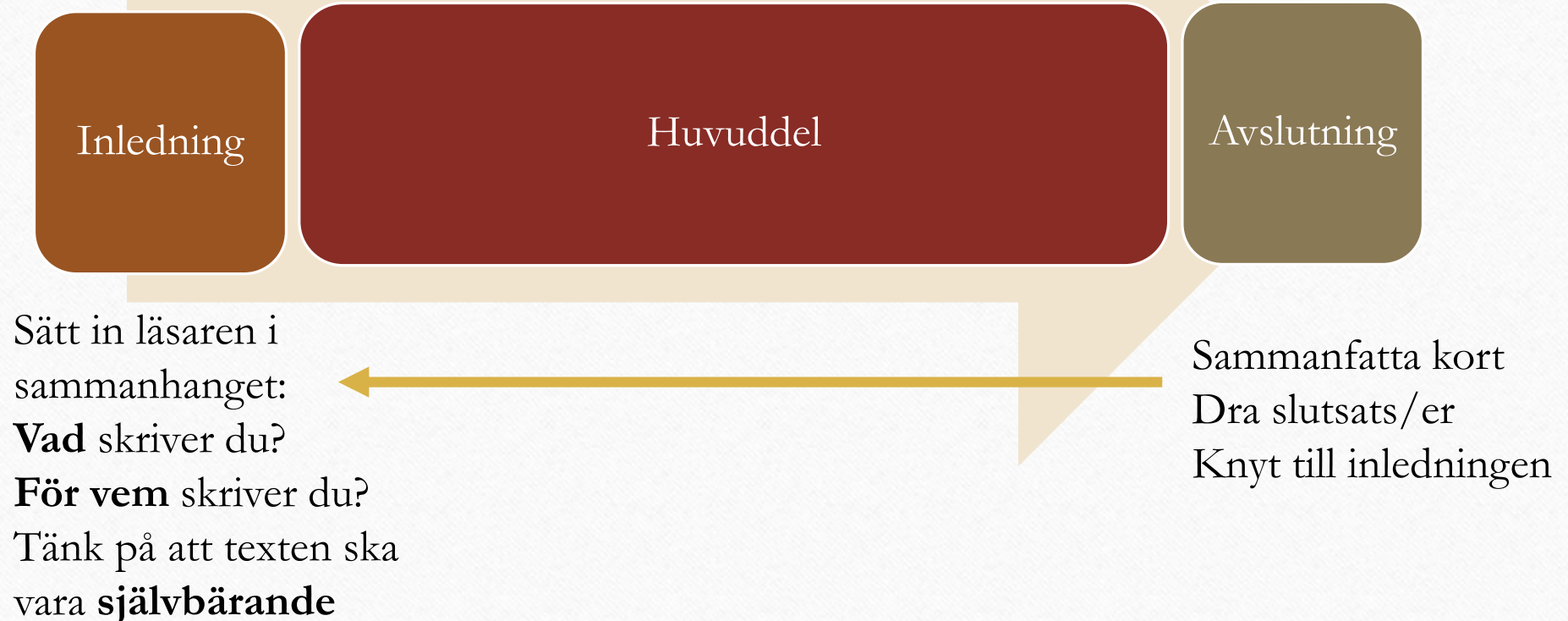
Värdera, kritisera, motivera, argumentera, reflektera

Förstå och förklara idéer med egna ord
ge exempel, sammanfatta, **diskutera**

Komma ihåg fakta och grundläggande idéer
Definiera, **redogöra för**, beskriva, **identifiera**

Olika steg i lärandet = du ska inte "bara" skriva!

Grundstruktur i akademiskt text:

Varje student författar en text av i **essäformat** som har **reflekterande** karaktär och **baserar sitt arbete på** både **kurslitteratur** och **annan litteratur**.

Inlämningsuppgifter ska innehålla följande på max 1500 ord:

Ni ska **planera** en lunch för två gäster på en restaurang. **Välj** ett eller flera recept ur TPC och **beskriv** vilka metoder och tekniker som används för att tillaga den valda rätten. Ni ska också **argumentera för** era val av råvaror och tekniker.

Kom ihåg att **redogöra för** var informationen är hämtad med korrekt referenshantering.

Akademiska språkhandlingar
Innehållsord och avgränsningar

Reflektera

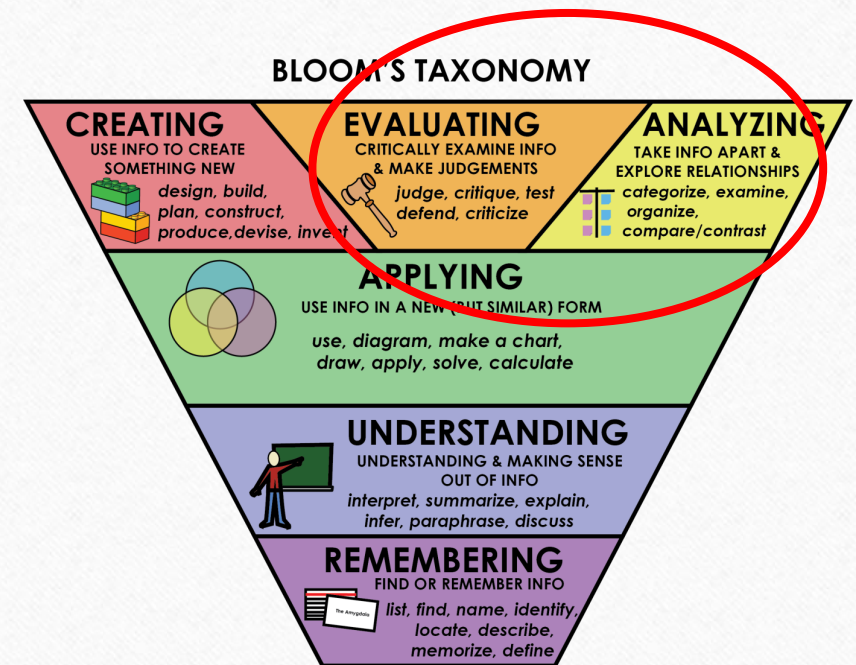
- Att strukturerat och ingående tänka igenom något
- Att betrakta ett fenomen ur olika perspektiv
- Att koppla ny kunskap till tidigare kunskap
- Att se samband

En liknande tankegång finns hos X, som...

Den tidigare förklaringen till X måste enligt min mening omvärderas i och med detta...

Sambandet mellan X och Y ... och jag tror därför att...

Blomström & Wennerberg: Akademiskt läsande och skrivande (2015)

Essä?

- Syftet med en essä kan vara att "visa att du läst och förstått litteraturen och kan använda det du förstått". (Schött et al 2015, 71)
- Personlig reflektion utifrån ett tydligt syfte, baserad på (vetenskapliga) fakta

Essän behöver vara **stringent*** och **sammanhängande**, dvs ha **ett tydligt syfte, en röd tråd** genom hela texten och en **sammanfattande avslutning**.

stringent = logiskt följdriktig (SO)

... Hur då, då?

RUBRIK

Inledning

- XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
- **Måltidsplanering**
- Viktigt att tänka på + källa
- **Motivera** valet av rätter + källa

Receptteknik

Recept för två personer

- **Beskriv** ändringarna
- **Matlagningstekniker**
- Tekniker som ingår: XXXXX, SSSSSSSSSSSSSSS, XXXXXXXXXXXXXXXX
- Beskriv varför viktiga i receptet: xxx

Temperaturer

- XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
- XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

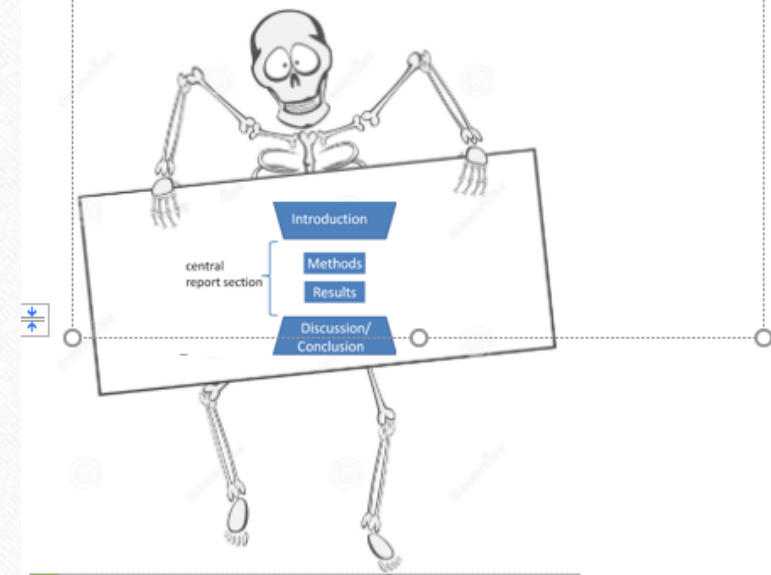
Livsmedelshygien

- XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
- XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Avslutning/slutsatser

- XXXXXXXXXXXXXXXX

Tips:
Skapa ett "skelett"

Användbara redskap

- talsyntes – inbyggd i Word, eller Claro Read (till exempel)
- svenska.se:
 - SAOL – kontrollera ord och ordformer
 - SO – kontrollera fraser och konstruktioner
- frasbanken.se
- skrivguiden.se
- DiVA – Digitala vetenskapliga arkivet
- På refero.lnu.se hittar du massor av bra information om källhantering och om hur du undviker plagiering

Användbara programvaror att ladda ner

Ladda ner **Claro Read Plus** (talsyntes) och **Stava Rex** (Rättstavning) från studentwebben. Du måste vara inloggad för att det ska fungera.

Lyssna på
din text!

Programvaror för studenter

När du studerar vid Umeå universitet får du tillgång till ett antal programvaror och andra IT-hjälpmedel som kan underlätta dina studier.

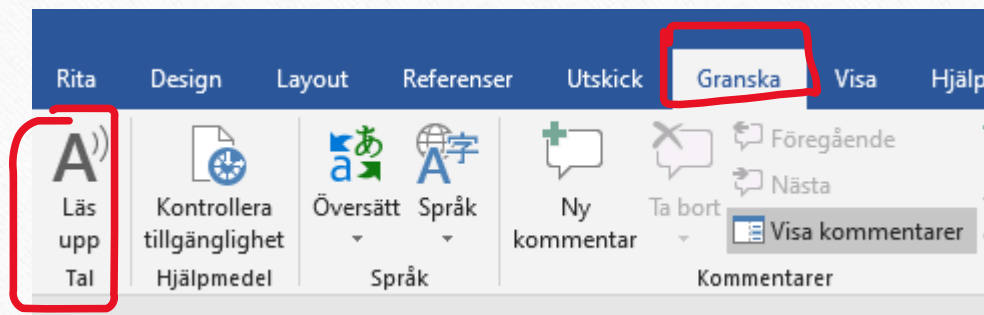
Programvaror för stöd till dig som har läs- och skrivsvårigheter ^

Du kan få tillgång till rättstavningsprogram på svenska och engelska, talsyntesprogram samt ordböcker på svenska och engelska.

Du måste logga in för att kunna se all information.

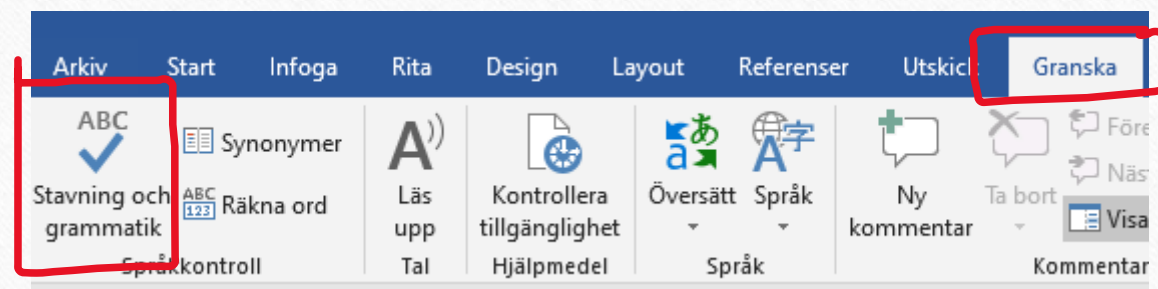
<https://www.umu.se/student/vi-hjalper-dig/it-tjanster/programvaror/>.

Talsyntes i Word: Granska – Läs upp tal

Var kontrollerar jag språket?

- Stavnings- och grammatikkontrollen i Word (Granska – Stavning och grammatik)

- svenska.se: SAOL för ordformer, SO för exempel på hur ord och fraser konstrueras och används

svenska.se

Kontrollera hur ord och uttryck
konstrueras och används

Kontrollera
ordformer
och stavning
+ betydelse

The screenshot shows the homepage of Svenska Akademiens Ordböcker. At the top left is the logo and name 'SVENSKA AKADEMIENS ORDBÖCKER'. At the top right are navigation links: 'HEM', 'OM', 'HJÄLP', 'GRAMMATIK', and 'KONTAKT'. The main heading is 'Sök i tre ordböcker på en gång'. Below this is a search bar with a 'Sökhjälp' button and the placeholder text 'Sök ord ...'. A red arrow points from the top annotation box to the search bar. Below the search bar are three card-like boxes for different dictionaries: 'SAOL' (Koncetrerad ordlista med 126 000 ord), 'SO' (Ingående beskrivningar av 65 000 ord), and 'SAOB' (Historisk ordbok med 500 000 ord). A red arrow points from the bottom-left annotation box to the SAOL box. Each box has a 'Läs mer →' link. The background of the search area features a faint image of a keyboard.

SVENSKA AKADEMIENS
ORDBÖCKER

HEM OM ▼ HJÄLP ▼ GRAMMATIK KONTAKT

Sök i tre ordböcker på en gång

Sökhjälp

Sök ord ...

SAOL

Koncetrerad ordlista med 126 000 ord

Läs mer →

SO

Ingående beskrivningar av 65 000 ord

Läs mer →

SAOB

37 BAND

Historisk ordbok med 500 000 ord

Läs mer →

Enkel sökning	Avancerad sökning - Forskningspublikationer	Avancerad sökning - Studentuppsatser	Statistik
----------------------	--	---	------------------

English Svenska Norsk

Ändra sökning

🏠 ▶ Enkel sökning ▶ Träfflista (gastronomi)

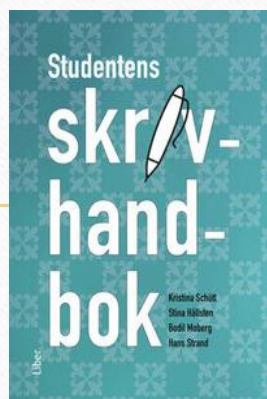
Avgränsa sökresultatet	Referera Exportera 1 2 >> << 1 - 50 av 73 Länk till träfflistan
Dokumenttyp Fulltext saknas i DIVA (47) Fulltext i DIVA (26)	Träffar per sida 50 ▾ Sortering Författare A-Ö ▾ Titel A-Ö ▾ Markera alla på sidan 250 framåt Rensa markeringar ?
Publikationstyp Studentuppsats (Examensarbete) (36) Kapitel i bok, del av antologi (19) Artikel i tidskrift (5) Konferensbidrag (4) Bok (3) Visa fler	☐ 1. ▶ Andersson, Johanna Vindelälvens naturbeteskött: Framdelar har sina fördelar 2010 Studentarbete övrigt, 5 poäng / 7,5 hp Studentuppsats (Examensarbete)
Underkategori Muntlig presentation med publicerat abstract (2) Enbart muntlig presentation (2)	☐ 2. ▶ Blom, Madeleine ▶ et al. TYPISK FOODIE: Projektrapport för skapandet av magasinet FOODIE 2015 Självständigt arbete på grundnivå (kandidatexamen), 10 poäng / 15 hp Studentuppsats (Examensarbete) ▶ Abstract [sv]
Typ av innehåll Övrigt vetenskapligt (27) Övrig (populärvetenskap, debatt, mm) (9) Referegranskat (1)	 Ladda ner fulltext (pdf).
Uppsatsnivå Studentarbete övrigt (16) Självständigt arbete på grundnivå (kandidatexamen) (16) Självständigt arbete på avancerad nivå (magisterexamen) (2) Självständigt arbete på avancerad	☐ 3. ▶ Bonow, Madeleine ▶ et al. Platsen som varumärke 2013 <i>Ingår i:</i> Från matproduktion till gastronomi / [ed] Paulina Rytkönen, Madeleine Bonow, Per Wramner, Huddinge: Södertörns högskola , 2013, s. 61-75 Kapitel i bok, del av antologi (Övrigt vetenskapligt)
	 Ladda ner fulltext (pdf).
	☐ 4. ▶ Bonow, Madeleine ▶ et al. Karpfiskarnas tillbakagång i svenskt kosthåll 2013 <i>Ingår i:</i> Från matproduktion till gastronomi / [ed] Paulina Rytkönen, Madeleine Bonow, Per Wramner, Huddinge: Södertörns högskola , 2013, s. 91-114 Kapitel i bok, del av antologi (Övrigt vetenskapligt)

Lär dig av hur andra skriver!

<https://www.diva-portal.org>

Digitala vetenskapliga arkivet

http://www.diva-portal.org/smash/resultList.jsf?dswid=5170&language=sv&searchType=SIMPLE&query=gastromoni&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aq3=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author_sort_asc&sortOrder2=title_sort_asc&onlyFullText=false&sf=all

Schött m.fl.

Blomström &
Wennerberg

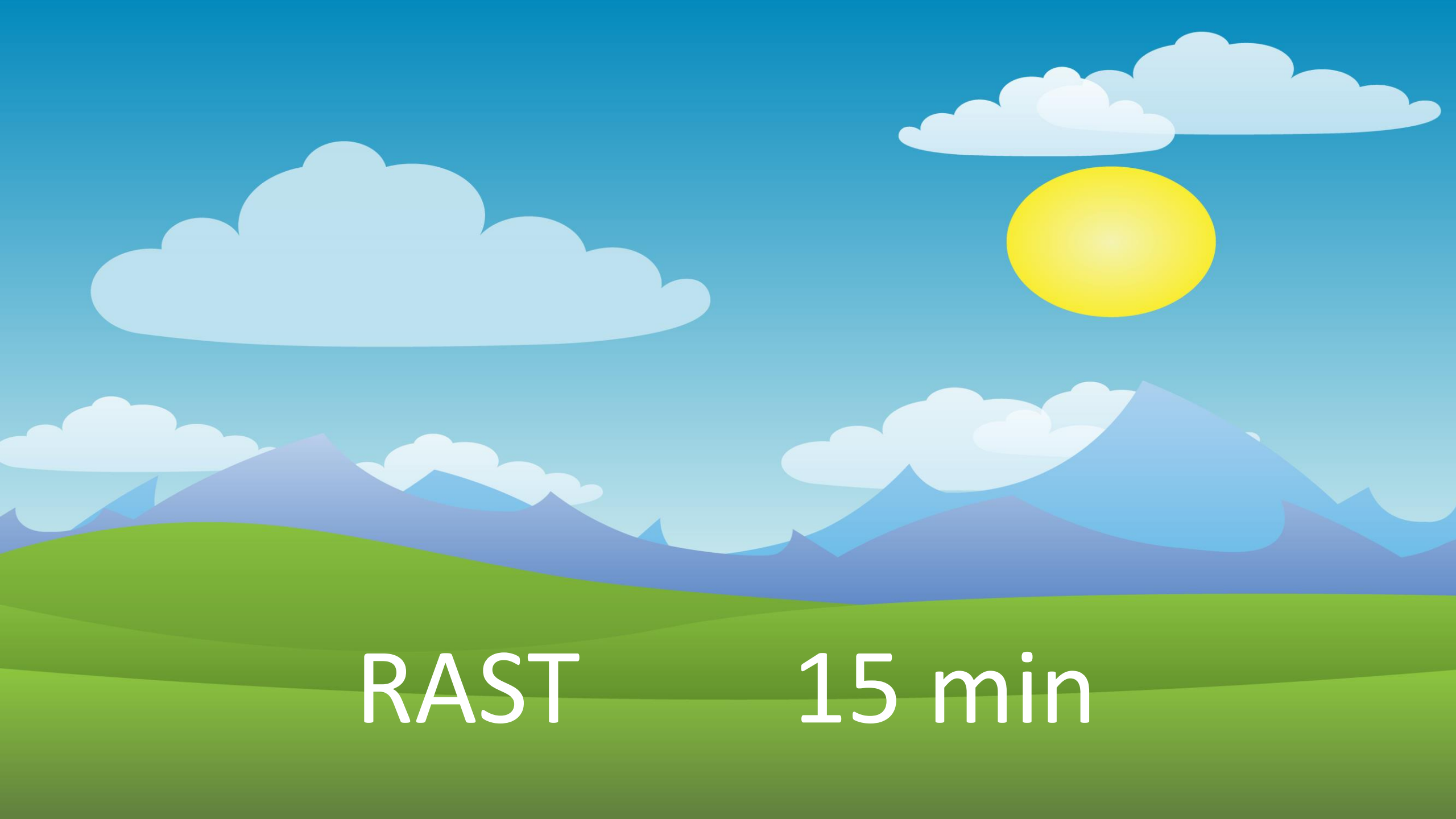

Rienecker &
Stray Jørgensen

Språkrådet

Litteraturtips

RAST

15 min

Frågor?

Struktur i stycket

- skapa den röda tråden

answ 4
MÅ nr 3713-3715-03

mb. Verket utför därvid bl.a. följande Skatteverket har i en skrivelse den 28 februari 2005 (nr 130 74086-05/11) gjort bedömningen att en anställd endast kan ha ett tjänsteställe i en anställning och, i det fall den anställda inte har tjänsteställe hos bemanningsföretaget, det får till följd att hans bostad skall anses som tjänsteställe. Den utrymning som borgen i verket skrevs ut över inte har varit en anställning, utan en person anställd för viss tid eller viss begränsad uppgift. I sådana fall är tjänstestället den plats där personen utför sitt arbete. Detta innebär att verket anställning inte ändras beträffande borgen vid tillfälliga anställningar. Däremot bör de tillfälliga anställningarna i borgen, som är rika till anställda, som inte har bostaden som tjänsteställe, för anställning för rikade bostadsområden under tjänstens löstiden på den verkliga verksamhetsorten eller som inte varit förenad med överanställning beträffas som lös. Med den vanliga verksamhetsorten menas ett område inom 50 kilometer från den skattemässiga tjänstestället eller bostaden. När det gäller trafikationsområden till tre av de tillfälliga anställningarna, Mats Sjögren, Tomas von Haden och Peter Gustavsson, är området mellan bostaden och skattemässiga tjänstestället över 50 kilometer, men ändå relativt kort och det finns därför anledning att se till överanställda i den egen bostaden i samband med sina tjänster. Under skolas ständanden är det, enligt Skatteverkets mening, inte fråga om skattemässiga verksamhetsområden. För att verket skall kunna uppfylla i denna sak, måste borgen ges såväl att tjänstestället varit förenad med överanställning. Den verksamheten som utövas till de tre närmaste anställda är dock inte att hänföra till lös för dem. Avgiftsbelaget för tjänst till lös i denna sak. Beträffande de tillfälliga anställningarna i borgen Tommy Karlsson, Mats Svensson och Roland Johansson är skattemässiga bostaden och det skattemässiga tjänstestället betydligt lägre: 150, 230 respektive 140 km.

Frågorna till läraren/specialpedagogen handlar om mängd tid för datorarbete, hantering, genre etc.

En fråga handlade om upplevd jämförelse mellan skrivförmåga hos eleven tidigare och efter det att eleven börjat använda datorn till skriftliga arbeten. Det var sammanlagt 19 ja/nej-frågor. Sist i enkäten fanns möjlighet att ge ytterligare egna kommentarer.

Föräldrafrågorna handlade på motsvarande sätt om barnets arbete med skrivuppgifter på datorn i hemmet. De handlade om genre, hantering av hjälpprogrammen, implementering. En fråga handlade om hur föräldrarna upplevt stöd i skolan när det gällde skrivuppgifter. En fråga handlade om upplevda framsteg i skrivning hos barnet. Det var sammanlagt 11 ja/nej-frågor.

Enkätsvaren systematiserades efter sina kategorindelningar. Informationen som införskaffades genom enkäterna gav möjlighet till jämförelser av hur situationen såg ut när det gällde tillgång till datorer och hjälpprogram, utnyttjandegrad, instruering och vad datorerna användes till i skriftliga uppgifter.

Förfarandet med att utnyttja enkätverktyg via internet var smidigt. Samtidigt måste frågan om säkerhet och sekretess ställas, då det inte går att ge hundra procentig garanti för säkerheten vid undersökningar på internet. Dock garanterade www.relationwise.se, att alla relevanta åtgärder vidtas för att säkra åtkomst av insamlad data mot obehöriga intrång. Alla data som lagras behandlas konfidentiellt (www.relationwise.se, mejlkontakt 20100218).

En text som inte är indelad i stycken ger ett kompakt intryck, och kan vara svår att ta sig igenom. Den som läser behöver luft i text-flödet, precis som den som lyssnar behöver att en talare gör små pauser då och då. In-delningen i stycken är dock inte bara en fråga om utseende och form. Det är också viktigt att styckena är logiska, så att läsarna lätt förstår vad som hör ihop. Tänk att varje stycke ska innehålla en huvudtanke. När skribenten börjar beskriva något helt nytt bör du föreslå ett nytt stycke. Det kan du göra även om det inte ingår i ditt uppdrag att se över textens form. Det finns två korrekta sätt att markera nya stycken: avstånd mellan styckena eller bara ny rad med indrag. Många organisationer har regler för hur deras texter ska se ut i det här avseendet. Trots det blandar en del skribenter de båda sätten, eller markerar inte nya stycken tydligt (då blir det så kallade hybridstycken). Detta kan du gärna upp-märksamma dem på, även om du bara korrekturläser. En text som har alltför långa rader är svår att läsa. En lätt åtgärd när det gäller textens utseende och form är därför att justera radlängden i hela dokumentet, under förutsättning att din beställare tillåter det

Hur gör du korrekt
styckeindelning?

Styckeindelning hjälper läsaren

- Varje stycke ska ha **ett** tema
- Varje stycke ska ha **ett** syfte

Frågorna till läraren/specialpedagogen handlade om tillgänglighet, implementering, mängd tid för datorarbete, hantering, genre och planering av text och textredigering. En fråga handlade om upplevd jämförelse mellan skrivförmåga hos eleven tidigare och efter det att eleven börjat använda datorn till skriftliga arbeten. Det var sammanlagt 19 ja/nej-frågor. Sist i enkäten fanns möjlighet att ge ytterligare egna kommentarer.

Föräldrafrågorna handlade på motsvarande sätt om barnets arbete med skrivuppgifter på datorn i hemmet. De handlade om genre, hantering av hjälpprogrammen, implementering. En fråga handlade om hur föräldrarna upplevt stöd i skolan när det gällde skrivuppgifter. En fråga handlade om upplevda framsteg i skrivning hos barnet. Det var sammanlagt 11 ja/nej-frågor.

Enkätsvaren systematiserades efter sina kategoriindelningar. Informationen som införskaffades genom enkäterna gav möjlighet till jämförelser av hur situationen såg ut när det gällde tillgång till datorer och hjälpprogram, utnyttjandegrad, instruering och vad datorerna användes till i skriftliga uppgifter.

Förfarandet med att utnyttja enkätverktyg via internet var smidigt. Samtidigt måste frågan om säkerhet och sekretess ställas, då det inte går att ge hundra procentig garanti för säkerheten vid undersökningar på internet. Dock garanterade www.relationwise.se, att alla relevanta åtgärder vidtas för att säkra åtkomst av insamlad data mot obehöriga intrång. Alla data som lagras behandlas konfidentiellt (www.relationwise.se, mejlkontakt 20100218).

2008:4
Mål nr 3713–3715-03

mln. Verket anför därvid bl.a. följande. Skatteverket har i en skrivelse den 28 februari 2005 (dnr 130 74686-05/11) gjort bedömningen att en anställd endast kan ha ett tjänsteställe i en anställning och, i det fall den anställda inte har tjänsteställe hos bemanningsföretaget, det får till följd att hans bostad skall anses som tjänsteställe. Den styrsignal som lärges i verkets skrivelse avser inte kortvariga anställningar, där en person anställs för viss tid eller viss begränsat uppdrag. I sådana fall är tjänstestället den plats där personen utför sitt arbete. Detta innebär att verkets inställning inte ändrats beträffande bolagets tillfälligt anställda personal. Däremot bör de tillsvidareanställda i bolaget, som är sju till antalet, numera anses ha bostaden som tjänsteställe. En ersättning för ökade levnadskostnader under tjänstereiset företagen på den vanliga verksamhetsorten eller som inte varit förenad med övernattnings behandling som lön. Med den vanliga verksamhetsorten menas ett område inom 50 kilometer från den skattekylidiges tjänsteställe eller bostad. När det gäller traktementsersättningar till tre av de tillsvidareanställda, Mats Ejegård, Tomas von Hackwitz och Peder Gustavsson, är avståndet mellan bostaden och aktuellt kärnkraftverk visserligen över 50 kilometer, men ändå relativt kort och det finns därför anledning anta att de tre övernattnar i den egna bostaden i samband med sina tjänsteresor. Under sådana förhållanden är det, enligt Skatteverkets mening, inte fråga om skattefri traktementsersättning. För att verket skall ådra uppfattning i denna sak, måste bolaget göra sannolikt att tjänstereiserna varit förenade med övernattnings. Den reseersättning som utbetalats till de tre nu nämnda anställda är dock inte att hänföra till lön för dem. Avgiftsunderlaget bör därför sättas ned i denna del. Beträffande de tillsvidareanställda i bolaget Tommy Kristensen, Mats Svensson och Roland Johansson är avståndet mellan bostaden och det aktuella kärnkraftverket betydligt längre: 150, 230 respektive 140

Gör korrekt styckeindelning!

Det finns två sätt att grafiskt markera när ett nytt stycke börjar.

Det ena är att bara lägga in en blankrad.

Gör korrekt styckeindelning!

Det andra sättet att markera nytt stycke är vanligast i litterär text.

Där gör man ett indrag i vänsterkanten, utom direkt under en rubrik.

Detta upplevs inte lika luftigt och lättläst.

Fel!

Ett tredje sätt som man
dessvärre ser ibland är att
skribenten bara hoppar till
nästa rad utan extra
blankrad.

Särskilt vanligt är det när
sista raden i stycket slutar
mitt på.

Det här är inte bara fult
och mycket svårläst, utan
dessutom faktiskt fel.

Bygg med kärnmeningar

1. Börja stycket med en kärnmening
– ett påstående (eller en fråga) som sammanfattar stycket.
2. Fortsätt stycket med meningar som ”bygger ut” kärnmeningen

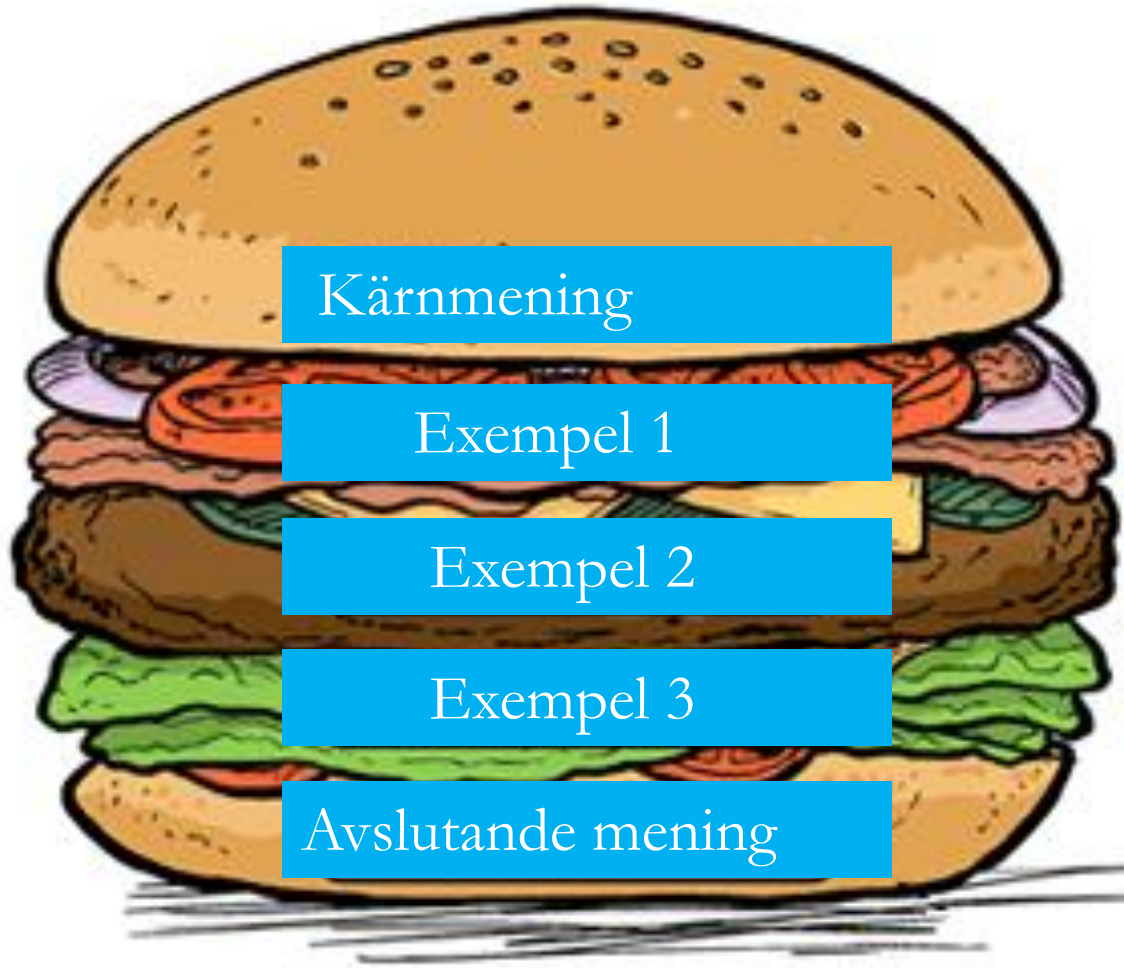
- ☐ Specificerar
- ☐ konkretiserar
- ☐ modifierar
- ☐ invänder mot

- ☐ exemplifierar
- ☐ definierar
- ☐ beskriver
- ☐ kommenterar

I romanen *Uppväxt* (2011) gör sonen Hans Falk upp med mamman Kerstin Thorvall. En riktigt infekterad debatt blev det när dottern Felicia Feldt i boken *Felicia försvann* (2012) hängde ut niobarnsmamman och ”barnuppfostringsexperten” Anna Wahlgren och beskyllde henne för barnmisshandel och alkoholism.

Förslag på lösning:

På senare år har det rentav uppstått en ny trend, där författarbarn gör upp med sina föräldrar. I romanen *Uppväxt* (2011) gör sonen Hans Falk upp med mamman Kerstin Thorvall. En riktigt infekterad debatt blev det när dottern Felicia Feldt i boken *Felicia försvann* (2012) hängde ut niobarnsmamman och ”barnuppfostringsexperten” Anna Wahlgren och beskyllde henne för barnmisshandel och alkoholism.

Stycket är som en
hamburgare...

Sambandssignaler

- Monica läser till tentan. Hon bakar sex plåtar bullar.
- Monica läser till tentan. **Därför** bakar hon sex plåtar bullar.
- Monica läser till tentan. **Trots det** bakar hon sex plåtar bullar.

Dessutom... trots det.... när ...om.... eftersom.....däremot...

Exempelvis... därför...nämligen... alltså... så att.....

Men.... troligen..... eventuellt.....

Använd sambandsord

*Inledningsvis*XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XX
XX *Antalet har ökat
sedan...*XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

XX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX *Som tidigare nämnts har
antalet ökat...*XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

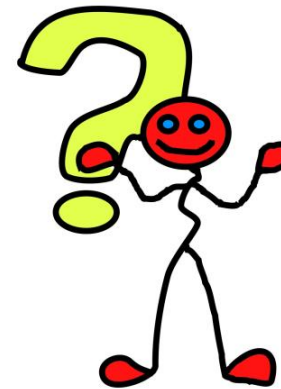
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX*Därefter*XXXXXXXXXXXX
XX
XX
XXXXXXXXXXXX.

*Slutligen*XX
XX
XX
XX.

Så, vilka strategier kan du ta till för att skapa struktur i texten? Repetera 😊!

”Essän behöver vara **stringent** och **sammanhängande**, dvs ha **ett tydligt syfte**, **en röd tråd** genom hela texten och en **sammanfattande avslutning**.”

Hitta struktur

- Instruktionen:
 - vad, vem, när, hur, var, varför?
 - akademiska språkhandlingar (verben)
 - skapa ett skelett!
- Styckeindelning
- Kärnmeningar
- Sambandsord

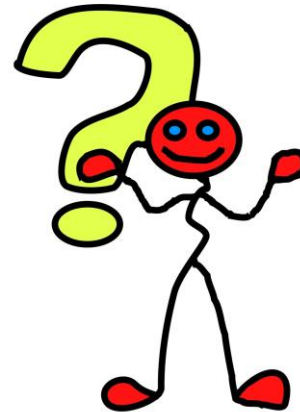
Lite om att använda källor

”Vetenskapligt arbete handlar om att skapa
något nytt genom att utgå från något som redan
finns”

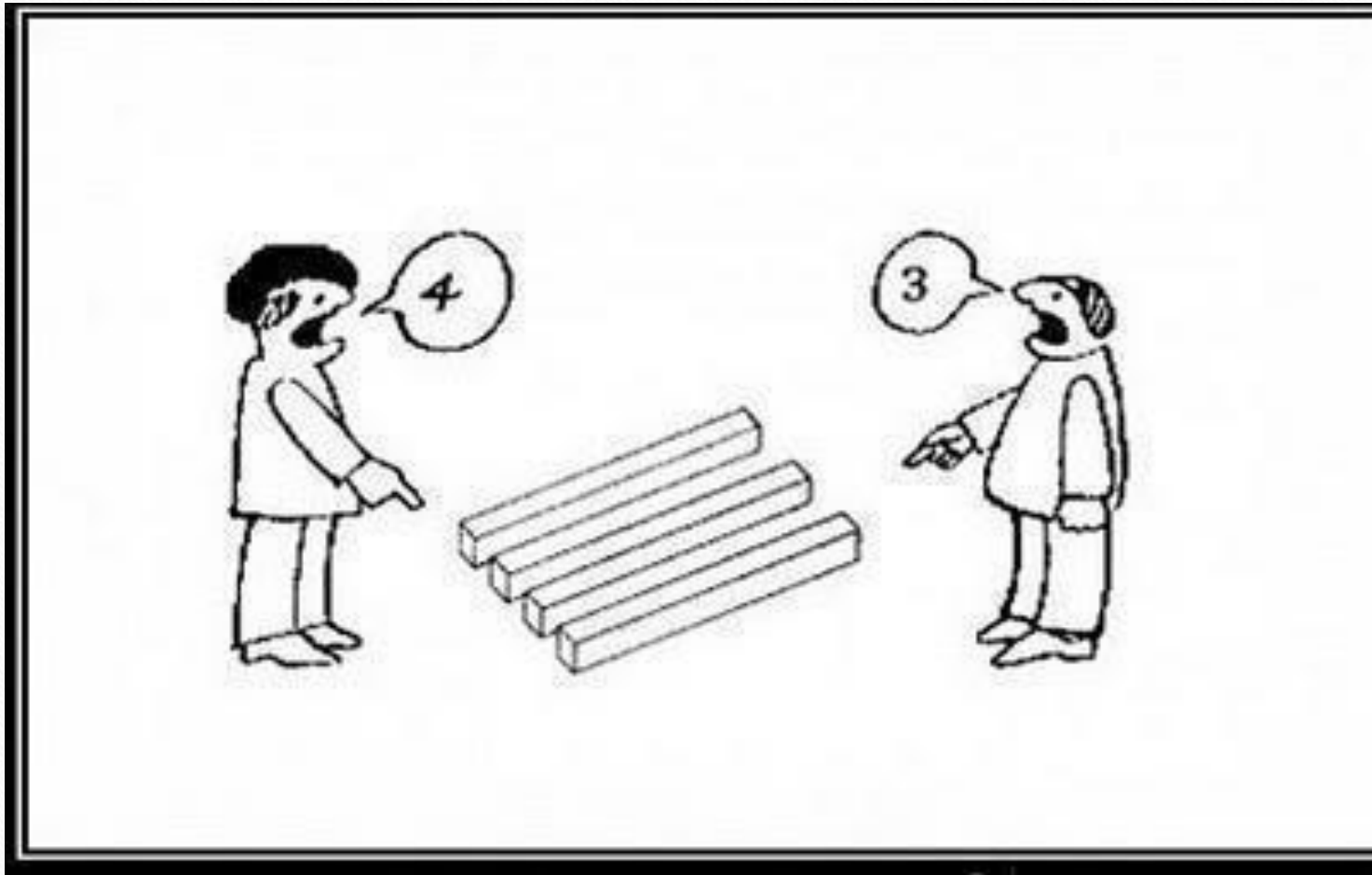
Källa: <https://www.arboga.se/vasagymnasiet/bibliotek/informationssokning-och-vetenskapligt-skrivande/vetenskapligt-skrivande.html>

Att använda källor

Vilka problem kan du stöta på när du skriver om vad andra skrivit?

Varje författare har ett perspektiv

Kom ihåg:

- Redovisa ALLTID varifrån du hämtar ditt material!
- Ange källa enligt det referenshanteringssystem som används i din utbildning (Harvard, Oxford och APA tillhör de vanligaste)
- ”Låna” inte formuleringar ur källorna, utan **skriv om med egna ord**
- Ange källa även om du använder ett resonemang du hämtat någonstans
- När du skriver av formuleringar anger du detta med citattecken och referens

Vilket av alternativen är
mest neutralt?

Referatverb

Vilket av alternativen är mest neutralt?

1. Billund **menar** att växthuseffekten...

2. Billund **hävdar** att växthuseffekten...

Skribenten visar att det finns motsatta åsikter i frågan

3. Billund **påstår** att växthuseffekten...

Skribenten har förmodligen en annan åsikt, eller visar här att källan inte är så trovärdig

Välj referatverb noga!

<http://www.student.umu.se/under-studietiden/studieverkstad/skriftliga-uppgifter/skrivrad-och-sprakhjalp/referatverb--att-hanvisa-till-kallans-information/>

-
- skriver
 - argumenterar för
 - bekräftar
 - bedömer
 - belyser
 - beskriver
 - föreslår
 - invänder
 - jämför
 - konstaterar
 - lyfter fram
 - **hävdar**
 - betonar
 - fastslår/slår fast
 - fastställer
 - framhåller
 - påpekar
 - **påstår**
 - sammanfattar

Fixa språket!

Redigering och finslipning

Låt vila!

Akademisk stil

- Neutralt, korrekt skriftspråk
- Koncentrerad (inte pratig)
- Baseras på fakta/belägg, inte på tyckande och känslor.
- Pålitliga och väl valda källor hanteras korrekt
- Innehållet i fokus, inte författaren
- Specifik och precis (termer och begrepp)

Akademisk stil?

Fundera några minuter innan vi går vidare!

1. Om man ser på sättet att arbeta i klassrummet så har det ändrat på sig genom tiderna. Nuförtiden är det väldigt vanligt att man arbetar självständigt och att man skriver rapporter, och som lärare kan man gå runt och hjälpa till.
2. Det känns som att många elever i gymnasiet tycker att matematik är svårt.
3. Jag valde att göra min undersökning på en högstadieskola. Jag observerade klassen i 60 minuter.

Alltför vagt och pratigt:

Om vi ser på sättet att arbeta i klassrummet så har det ändrat på sig genom tiderna. Nu för tiden är det **väldigt vanligt** att **man** arbetar självständigt och att **man** skriver rapporter, och som lärare kan **man** gå runt och hjälpa till.

- Undvik ”onödiga” ord. Inget babbel, alltså 😊!
- Undvik vaga och osäkra uttryck
- Använd innehållstunga ord

Bättre :

Arbetssättet i klassrummet **har förändrats** genom tiderna. Numera är det **vanligt** att **eleverna** arbetar självständigt och skriver rapporter, medan **läraren** går runt och hjälper dem.

Källa: Skrivguiden, Det akademiska språket

Objektivt och baserat på fakta?

Det känns som att många elever i gymnasiet tycker att matematik är svårt.

Bättre:

Uppsatsens resultat samt tidigare forskning tyder på att många gymnasieelever tycker att matematik är svårt.

Innehållet ska vara i fokus, inte skribenten

Jag valde att göra min undersökning på en högstadieskola. **Jag** observerade klassen i 60 minuter.

Bättre:

Undersökningen gjordes på en högstadieskola och **omfattade 60 minuter**.

Källa: Skrivguiden, Det akademiska språket

Neutralt och korrekt skriftspråk
– vad är det?

Talspråk

- Våran/vårat
- Dom
- Medans
- Kolla
- Nåt
- Sen
- Tenta
- Tillbaks

Skriftspråk

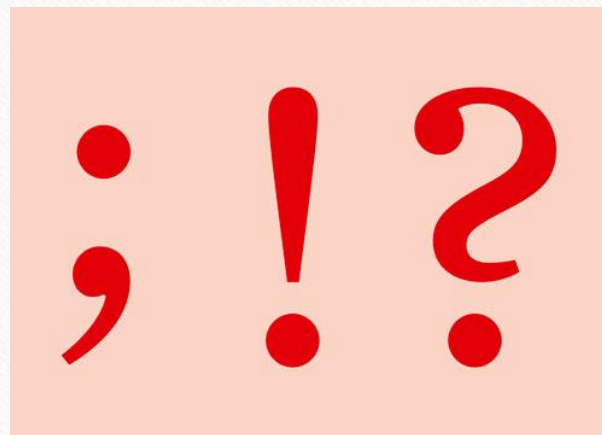

- Vår/t
- De/dem
- Medan
- Kontrollera
- Något
- Sedan
- Tentamen
- Tillbaka

Interpunktion

Interpunktion handlar om att sätta ut skiljetecken för att göra texten lättläst och omöjlig att missförstå.

- Punkt
- Kommatecken
- Frågetecken
- (Utropstecken)
- Kolon
- Semikolon
- Parentes
- Tankstreck

Kommatecken ,

Före bindeordet mellan två huvudsatser

- När processen är färdig rengörs tankarna, och rörsystemet rensas från avlagringar.

Runt inskott

- Min uppfattning, även efter många samtal med läraren, är att ungdomarna ännu inte hunnit växa in i den svenska skolan.

Mellan led i uppräknings

- Till mötet ska du ha med dig legitimation, kallelse och en ifylld blankett.

Skriv fullständiga meningar

(Varje mening ska kunna stå själv)

Varje försök som gjordes under försöksperioden tog mycket längre tid än de tjugo minuter som var beräknade. Vilket var lite längre än väntat

Varje försök som gjordes under försöksperioden tog mycket längre tid än de tjugo minuter som var beräknade, vilket var lite längre än väntat.

Satsradning

Insamlandet av information gick utan problem, **alla i gruppen** var **samarbetsvilliga**, **ingen glömde att lämna in svaren.**

Alt. 1

Insamlandet av information gick utan problem. **Alla** i gruppen var samarbetsvilliga, **och** ingen glömde att lämna in svaren.

Alt. 2

Insamlandet av information gick utan problem, **eftersom** alla i gruppen var samarbetsvilliga. Ingen glömde att lämna in svaren.

Syftning: Som och vilket

- Provröret rengjordes av studenten som innehöll hälsofarliga ämnen.
- Studenten rengjorde provröret som innehöll hälsofarliga ämnen.
- Jag spelade på hästar, vilket var riskabelt.

Som syftar på det ord som står precis framför

Vilket syftar på hela den föregående satsen

Särskrivning. Delar du ord i onödan?

- Jag är bra på att visa fram fötterna, har lång varig erfarenhet men ingen vidare utbildning.
- Eva Ek skriver nu sin doktors avhandling.
- Jag är en student som är intresserad av extra knäck. Jag har tidigare vana från kassa arbeten, försäljning av mjuk glass och från en matt butik.
- Nu firar vi tio års jubileum.

- Läs en 15 poängs kurs Läs en 15-poängskurs
- Vi är djur och rökfria Vi är djur- och rökfria

Läs igenom texten en sista gång innan inlämning - enbart med fokus på språket

Har du...

- neutralt skriftspråk?
- fullständiga meningar?
- styckeindelad tydligt och korrekt?
- satt punkt och kommatecken på rätt ställen?
- syftat rätt? (som, vilken)
- några särskrivningar?
- några otydliga "man"?

Bad writing precedes good writing. This is an infallible rule, so don't waste time trying to avoid bad writing. (That just slows down the process.) Anything committed to paper can be changed. The idea is to start, and then go from there.

Janet Hulstrand

- www.writerswrite.co.za

Tack för att ni lyssnat!

Frågor?